

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas sayısı:1972/3

Karar sayısı:1972/6

Karar günü:17/2/1972

Resmi Gazete tarih/sayı:27.4.1972/14171

İtiraz yoluna başvuran : Adana Asliye 2. Hukuk Mahkemesi

İtirazın konusu: Davacı vekilinin 28 Haziran 1966 günlü, 766 sayılı Tapulama Kanununun 31 inci maddesinin Anayasa'ya aykırı bulunduğu yolundaki iddiası üzerine, mahkemece de hüküm Anayasa'nın 11. 12. ve 36. maddelerine aykırı görülerek ve Anayasa'nın 1488 sayılı Kanunla değişik 151 inci maddesine dayanılarak Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur.

I. OLAY:

Adana Asliye ikinci Hukuk Mahkemesindeki 1965/333 esas sayılı dava sonunda verilen 17/11/1969 günlü, 918 sayılı Kararın Yargıtay Birinci Hukuk Dairesinin 20/3/1970 günlü, 1970/1746-1509 sayılı ilâmi ile ve (347 parsele ait tespitin hangi tarihte tapuya tescil edildiğinin sorulması, tescil tarihinden dava tarihine kadar 10 yıldan çok zaman geçtiği takdirde 766 sayılı Tapulama Kanununun 31 inci maddesi uyarınca davanın reddedilmesi zorunlu olduğunun düşünülmemesi) doğru görülmiyerek ve ayrıca bir ikinci neden daha ileri sürülerek bozulmuş; bozmadan sonra davacı vekili 766 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin Anayasa'ya aykırılığı iddiasında bulunmuş; mahkeme de aynı görüşe vararak 30/12/1971 günlü duruşmada ".....önce dosyanın Anayasaya Mahkemesine sunulmasına ve dosya geldikten sonra bozma kararına uyulup uyulamamasının düşünülmesine" karar vermiştir.

III. YASA METİNLERİ :

1- İtiraz konusu hüküm :

28 Haziran 1966 günlü, 766 sayılı Tapulama Kanununun Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen 31 inci maddesi (Beşinci Tertip Düstur, Cilt 5, ikinci kitap, sahife 2541 ve 2542 deki metne göre) şöyledir.

"Sicillerin hukukî kıymeti ve sukutu hak müddeti.

Madde 31- Tapulamaya müsteniden tesis olunan tapu sicilleri, aksi hükmen sabit oluncaya kadar muteberdir.

Bu sicillerde belirtilen haklara tescilleri tarihinden itibaren on sene geçtikten sonra, tapulamaya takaddüm eden sebeplere dayanılarak itiraz olunamaz ve dava açılmaz."

2- Dayanak olarak ileri sürülen Anayasa hükümleri :

İtiraz konusu hükmün Anayasa'ya aykırı olduğu görüşünü desteklemek üzere ileri sürülen Anayasa maddelerine burada yer verilmesi, ilk inceleme sonunda varılan ve aşağıda açıklanacak olan sonuca göre, gerekli görülmemiştir.

İLK İNCELEME :

Esas sayısı:1972/3
Karar sayısı:1972/6

Anayasa Mahkemesi içtüzüğünün 15 inci maddesi uyarınca 17/2/-1972 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında rapor ve ötekî kâğıtlar okunduktan sonra itiraz yoluna başvuran mahkemece belgelerin örnekleri yerine dosyanın aslının gönderilmiş olması üzerinde, işin niteliği dolayısıyla, durulmayarak mahkemenin itiraz yoluna başvurmaya yetkili bulunup bulunmadığı konusunun incelenmesine geçilmiştir.

Anayasa'nın değişik 151. ve 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Kanununun 27. maddelerine göre bir mahkemenin Anayasa'ya uygunluk denetimi için Anayasa Mahkemesine getirebileceği hükümler ancak bakmakta bulunduğu davada uygulanacak olanlarla sınırlıdır. Bir başka deyimle itiraz yoluna başvuran mahkemenin elinde bakmakta olduğu bir dava bulunmalı ve Anayasa Mahkemesine getirdiği hükümleri o davada doğrudan doğruya uygulama durumunda olmalıdır.

Adana Asliye 2. Hukuk Mahkemesinin elinde bakmakta olduğu bir dava vardır. Ancak mahkeme, Yargıtay'ın bozmasından evvel 10 yıllık hak düşürücü süreyi uygulamayarak davanın esasını davacıların istemi uyarınca sonuçlandırmıştır. Yargıtay, 10 yıllık hak düşürücü sürenin uygulanmamış olmasını bozma nedeni saymış ve çekişmeli yerin tapuya tescil tarihinin sorulmasını öngörmüştür. Mahkeme bozma kararına uyulup uyulmamasının düşünülmesini dosyanın Anayasa Mahkemesinden dönmesinden Sonraya bıraktığından olayda on yıllık sureyi, başka deyimle 766 sayılı Kanununun 31 inci maddesini uygulayıp uygulamayacağı henüz belli değildir. Yargıtay'ın bozma kararına karşı direndiğinde itiraz konusu madde mahkemenin uygulayacağı hükümler arasında bulunmayacak; ancak uyması halinde uygulanacak hüküm niteliğini kazanacaktır. Şu duruma göre, Anayasa'nın değişik 151 inci maddesinde öngörülen ikinci koşul henüz gerçekleşmemiştir. İtirazın itiraz yoluna başvuran mahkemenin yetkisizliği yönünden reddi gerekir.

Fazıl Uluocak, İhsan Ecemiş, Şevket Müftügil ve Ahmet H. Boyacıoğlu bu görüşe katılmamışlardır.

SONUÇ:

Yargıtay'ın bozma ilâmı üzerinde henüz bir karar vermemiş bulunan mahkemenin yetkisizliği yönünden başvurmanın reddine, Fazıl Uluocak, İhsan Ecemiş, Şevket Müftügil ve Ahmet H. Boyacıoğlu'nun karşıoyları ile ve oyçokluğu ile 17/2/1972 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye	Üye
Muhittin Taylan	Avni Givda	Fazıl Uluocak	Sait Koçak
Üye	Üye	Üye	Üye
Nuri Ülgenalp	Şahap Arıç	Recai Seçkin	Ahmet Akar
Üye	Üye	Üye	Üye

Esas sayısı:1972/3
Karar sayısı:1972/6

Halit ZARBUN

Ziya Önel

İhsan Ecemiş

Mustafa Karaoğlu

Üye

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Lütfi Ömerbaş

Üye

Şevket Müftügil

KARŞIOY YAZISI

Bir mahkeme tarafından verilerek Yargıtayca bozulan hükmün, hükmü veren mahkeme önüne taraflarca getirilmesine dahi hukuk dilinde davanın görülmesi denilmektedir, dana Asliye 2. Hukuk Mahkemesinin 17/11/1969 günlü Kararı, Yargıtay Birinci Hukuk Dairesince verilen 20/3/1970 günlü, 1746/1509 sayılı ilâmla bozulunca ve iş taraflarca mahkeme önünde getirilince, Adana Asliye 2. Hukuk Mahkemesi, Anayasanın 151. maddesi uyarınca davaya bakmakta olan mahkeme durumuna gelmiştir. Nitekim, çoğunluk görüşü de, "Adana Asliye 2. Hukuk Mahkemesinin elinde bakmakta olduğu bir dava vardır." yolundadır. Davanın bu evresinde Yargıtay bozma ilâmında belli edilen 766 sayılı Tapulama Kanununun 31. maddesinin Anayasaya aykırı olduğu iddia olunmuş ve mahkeme bu iddiayı ciddi bularak işi Anayasa Mahkemesine getirmiş ve dosya döndükten sonra bozma kararına uyulup uyulmamasının düşünülmesine karar vermiştir.

Davanın bu evresinde, bozma ilâmının sonucu olarak 766 sayılı Tapulama Kanununun 31. maddesi, mahkeme tarafından uygulanacak hükümler durumuna gelmiştir. Çünkü mahkeme bozma ilâmında gösterilen kanunu inceleyerek ve bu kararın yerinde olup olmadığını tartıştıktan sonra usul yasalarında belli edilen yetkileri kullanacaktır.

Başka bir deyimle bir davada bir hükmün olumlu bir biçimde uygulanacak olması, Anayasanın 151. maddesinin ilkeleri içinde itiraz yoluna başvurunun koşulu olarak yer almamıştır. O hükmün mahkeme tarafından olumsuz bir biçimde ele alınmasını da hükmün uygulanması olarak kabulde, anayasal denetim açısından bir yanlış anlama yoktur ve olayın oluşu da böyle bir kabulü gerekli kılar.

Özetlemek gerekirse, bir mahkemenin hangi usul evresinde olursa olsun, bir kanun hükmünü ele alması, o kanun hükmünün uygulanması sonucunu doğuracağından, bozma ilâmına uyulup uyulmaması hakkında bir karar verilmediği için, itirazı, itiraz yoluna başvuran mahkemenin yetkisizliği yönünden reddeden çokluk görüşüne karşıyız.

Üye

Fazıl Uluocak

Üye

İhsan Ecemiş

Üye

Şevket Müftügil

Üye

Ahmet H. Boyacıoğlu